

[Undervisningsministeren.]

Tilfælde er saadant berettiget, hvad skal en Mand gøre for at forskerte sin Ret til at oppebære den Understøttelse, der er tillagt ham?

Der er almindelig Enighed om, at Retten uden videre gaar tabt, naar vedkommende kommer i et Tilfælde, hvor Pension efter Tjenestemandsløven vilde fortabes, altsaa naar han gør sig skyldig i en i den offentlige Mening vanærende Handling. Men saa snart vi forlader dette forholdsvis sikre Gebet, kan Vanskelighederne begynde.

Jeg vilde da først mene, at den faste Understøttelse ikke kan inddrages, fordi Forfatteren nu kun producerer lidet værdifulde Ting, saadanne Ting, som man ikke i og for sig vilde tænke sig at optage ham paa Grundlag af, eller fordi han slet ikke mere producerer. Hvis der er Enighed derom — og det vil jeg tro, der er —, er der altsaa med det samme Enighed om, at der hører mere til for at fratage en Forfatter Understøttelsen end for at nægte at give ham en saadan, og mere, end der behøves for at nægte en Fornyeelse af en 3-aarig Understøttelse, hvor det vilde være fuldkommen i sin Orden, at man hæver Understøttelsen, fordi man finder, at Produktionen i den sidste 3-aarige Periode ikke er af en saadan Art, at den fortjener Statsstøtte.

Men dette mere, der skulde til, for at man vilde fratage en Forfatter en fast Understøttelse eller fratage ham en 3-aarig Understøttelse i Løbet af en Periode, hvad er saa det? Det kan nu for det første være det, at vedkommende Forfatter fremsætter Meninger og Anskuelser, som er urigtige, og hvis Udbredelse tillige maa betegnes som skadelig. Det sidste maa sikkert tages med, for at man kunde tænke paa at straffe; som en Slags Straf maa man vel nemlig nok kunne regne, at man fratager et Menneske Goder, som han kunde blive ved at beholde bare paa den Betingelse, at han opførte sig som et ordentligt Menneske.

Jeg maa her sige, at efter min Mening bør man ikke paa denne Maade skride ind overfor en Forfatter paa Grund af Meninger, han fremsætter, selv om de er nok saa forkastelige. Urigtige og forkastelige Meninger bør bekæmpes, men det maa ske paa anden Maade, navnlig ved, at man fremsætter de rigtige og gode Meninger og gør det godt og virkningsfuldt.

Jeg tør ikke sige, jeg er overbevist om, at de rigtige og gavnlige Meninger saa altid vil sejre, men selv om de ikke sejrer, selv om disse sande, gavnlige og rigtige Meninger af og til maa bukke under i Kampen med de

urigtige og forkastelige Meninger, vil jeg alligevel finde, at de almindelige Kampvilkår bør gælde, og at Sandheden maa se at klare sig uden Støtte i Form af Penge eller andre ydre Magtmidler.

Jeg mener ogsaa, at Rigsdagen hidtil i det hele har handlet efter denne Grundsætning, og det har da i alt Fald ført det gode med sig, at Forfatterne ikke har følt sig nødt til at holde sig til Fremsættelsen af Meninger og Anskuelser, som anses for rigtige af de Partier, der i det givne Øjeblik danner Flertallet, og det er ikke nogen ringe eller betydningsløs Ting. Skulde en anden Fremgangsmaade ved Tildelingen af disse Understøttelser komme til at betyde, at vore Forfattere maatte nære Betænelighed ved at fremsætte Anskuelser, der ikke er anerkendte, eller som gaar imod det almindeligt anerkendte, maatte vi efter min Mening meget hellere undvære Iæle dette Understøttelsessystem.

Den nuværende Ordning medfører tillige den Fordel, at det, at en Forfatter er paa Finansloven, aldeles ikke kan komme til at betyde, at hans Anskuelser og Meninger dermed er statsautoriserede. Det enkelte Medlem i Rigsdagen kan stemme for en Understøttelse, selv om han er højst uenig med den vedkommende Forfatter, ja, selv om han regner meget af hans Forkyndelse for nedbrydende og landsskadelig. Vi har vel ogsaa Eksempler nok herpaa. Forfatterlisten har indeholdt Forfattere, der var militaristisk og chauvinistisk prægede, ved Siden af Folk, der maatte kaldes Forsvarsnihilister; der har været Folk, der i deres Skrifter forkyndte Kristendommen, ved Siden af Folk, der tydeligt nok ikke var Kristne eller ligefrem bekæmpede Kristendommen. Og de har staaet der, uden at noget Medlem har taget Afstand.

Georg Brandes angreb Kristendommen, og Henrik Pontoppidan gjorde det i nogle Artikler endogsaa paa en saadan Maade, at han blev dømt af Højesteret efter Gudsbespottelsesparagraffen. Pontoppidan mistede ganske vist sin Statsunderstøttelse et Aars Tid, men saa vidt jeg har set af de Forhandlinger, som den Gang blev ført, var det ikke en Gang paa Grund af disse Artikler, det var mere paa Grund af noget andet, som stod i løsere Forbindelse dermed. Og det var altsaa kun et Aars Tid, han mistede Understøttelsen, saa kom han ind igen, efter at Finansudvalgets Flertal med Harald Holm som Ordfører havde foreslaaet, at han skulde optages paa ny. Og nu for ikke mange Aar siden blev der jo tildelt baade Georg Brandes og Henrik